T085 TKL 3 (04) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 41-Tin Tưởng Chê Bai tt

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 63 51

LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ
QUYEÅN 63
GIAÛI THÍCH PHAÅM BOÁN MÖÔI MOÁT (TIEÁP): TIN TÖÔÛNG, CHEÂ BAI

KINH: Baáy giôø, Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân, neân kheùo nhieáp nghieäp thaân mieäng yù, khoâng chòu caùc khoå nhö vaày: Hoaëc khoâng thaáy Phaät, hoaëc khoâng nghe phaùp, hoaëc khoâng gaàn guûi Taêng, hoaëc sanh trong theá giôùi khoâng coù Phaät, hoaëc sanh vaøo nhaø baàn cuøng trong coõi ngöôøi, hoaëc bò ngöôøi ta khoâng tin thoï lôøi mình noùi. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Vì chaát chöùa nghieäp mieäng, neân coù troïng toäi phaù phaùp aáy chaêng? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Vì chaát chöùa nghieäp mieäng neân coù troïng toäi phaù phaùp aáy. Tu-boà-ñeà! Ngöôøi ngu si aáy xuaát gia thoï giôùi trong Phaät phaùp, maø phaù Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu, cheâ bai khoâng laõnh thoï. Tu-boà-ñeà! Neáu phaù Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cheâ bai Baùt-nhaõ Ba-la-maät, laø phaù Nhaát thieát trí cuûa möôøi phöông chö Phaät; phaù Nhaát thieát trí thì laø phaù Phaät baûo; phaù Phaät baûo neân phaù Phaùp baûo; phaù Phaùp baûo neân phaù Taêng baûo. Phaù Tam Baûo thì laø phaù chaùnh kieán theá gian; phaù chaùnh kieán theá gian laø phaù boán nieäm xöù, cho ñeán phaù trí nhaát thieát chuûng; phaù trí nhaát thieát chuûng, thì maéc voâ löôïng voâ bieân voâ soá toäi; maéc voâ löôïng voâ bieân voâ soá toäi thì chòu voâ löôïng voâ bieân voâ soá öu khoå. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng; Baïch ñöùc Theá Toân! Ngöôøi ngu si cheâ bai phaù hoaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu coù maáy nhaân duyeân? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Coù boán nhaân duyeân, ngöôøi ngu si aáy cheâ bai phaù hoaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu. Tu-boà-ñeà thöa: Baïch ñöùc Theá Toân! Nhöõng gì laø boán?

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 63 52

Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Ngöôøi ngu si aáy bò Ma sai khieán muoán cheâ bai phaù hoaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu, aáy laø nhaân duyeân ñaàu. Ngöôøi ngu si aáy khoâng tin phaùp saâu, khoâng tin khoâng hieåu, taâm khoâng ñöôïc thanh tònh; aáy laø nhaân duyeân hai. Ngöôøi ngu si aáy muoán cheâ bai phaù hoaïi Baùt- nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu, ngöôøi ngu si aáy ñi theo aùc tri thöùc, taâm chìm ñaém löôøi bieáng, chaáp chaëc naêm thoï uaån, aáy laø nhaân duyeân ba. Ngöôøi ngu si aáy muoán cheâ bai phaù hoaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu. Ngöôøi ngu si aáy nhieàu saân giaän, töï cao khinh ngöôøi, aáy laø nhaân duyeân boán. Tu-boà-ñeà! Vì boán nhaân duyeân aáy ngöôøi ngu si muoán cheâ bai phaù hoaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu. LUAÄN: Hoûi: Nghieäp mieäng laø phaù phaùp; côù sao noùi nhieáp giöõ ba nghieäp thaân, mieäng, yù? Ñaùp: Nghieäp yù laø goác cuûa nghieäp mieäng, neáu muoán nhieáp nghieäp mieäng, tröôùc phaûi nhieáp nghieäp yù, nghieäp yù nhieáp, neân nghieäp thaân, nghieäp mieäng cuõng laønh, nghieäp thaân mieäng laønh, thì nghieäp yù cuõng laønh. Trong ñaây Tu-boà-ñeà noùi nhaân duyeân chaúng chòu caùc khoå aáy, nhö laø khoâng ñöôïc thaáy Phaät v.v... Ngöôøi ñôøi cho nghieäp thaân laø naëng, nghieäp mieäng laø nheï, neân Tu-boà-ñeà hoûi: Chæ do nghieäp mieäng maø bò toäi nhö theá ö? Phaät nhaân yù ñoù, neân khai thò raèng: Ngöôøi ngu si töï khoâng coù vieäc chi caáp baùch, cuõng khoâng ai khieán laøm, cuõng khoâng ñöôïc gì, maø töï ñem löôõi mình gaây toäi nhö vaäy, thaät laø ngöôøi ñaïi cuoàng! Ngöôøi cuoàng aáy ñôøi vò lai, ôû trong phaùp cuûa Ta xuaát gia, ngöôøi xuaát gia coù naêm chuùng, ngöôøi thoï giôùi coù baûy chuùng; ngöôøi Thanh vaên aáy chaáp tröôùc phaùp Thanh vaên. Phaät phaùp quaù naêm traêm naêm sau, phaân bieät ra coù naêm traêm boä phaùi, töø ñoù trôû ñi, vì tìm töôùng quyeát ñònh cuûa caùc phaùp, chaáp laáy phaùp mình, khoâng bieát Phaät Vì söï giaûi thoaùt neân thuyeát phaùp, maø cöù chaáp chaët ngoân ngöõ, neân khi nghe noùi Baùt-nhaõ caùc phaùp roát raùo khoâng, thì nhö dao caét taâm, ñeàu cho raèng phaùp quyeát ñònh nhö vaäy, sao nay laïi noùi khoâng coù! ÔÛ nôi Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng coù ñaéc khoâng coù tröôùc töôùng, laïi ñaéc laïi tröôùc töôùng, roài cheâ bai phaù hoaïi cho laø chaúng phaûi Phaät giaùo. Phaät vì thöông xoùt chuùng sanh neân noùi laø ñaïo laø phi ñaïo. Nay trong Baùt-nhaõ thì ñaïo hay phi ñaïo, ñeàu laø moät töôùng, töùc laø voâ töôùng. Theá neân tröôùc tieân sanh yù nghi ngôø, sau taâm quyeát ñònh sanh taø kieán ñoái vôùi phaùp khoâng. Taø kieán ñaéc löïc neân ôû giöõa ñaïi chuùng nôi nôi ñeàu cheâ bai huûy hoaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Vì huûy hoaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân phaù caùc coâng ñöùc Nhaát thieát trí v.v... cuûa möôi phöông ba ñôøi chö Phaät. Phaù coâng ñöùc Phaät töùc laø phaù Tam baûo, phaù Tam baûo thì phaù nhaân duyeân an laïc cuûa theá gian,

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 63 53

ñoù laø chaùnh kieán cuûa theá gian; neáu phaù chaùnh kieán cuûa theá gian thì phaù nhaân duyeân an laïc cuûa xuaát theá gian. Chaùnh kieán cuûa xuaát theá gian laø boán nieäm xöù, cho ñeán trí nhaát thieát chuûng. Phaùp aáy laø nhaân duyeân voâ löôïng voâ bieân phöôùc ñöùc, phaù phaùp aáy thì maéc voâ löôïng voâ bieân toäi. Maéc voâ löôïng voâ bieân toäi, neân chòu voâ löôïng voâ bieân öu saàu khoå naõo.

Hoûi: Tröôùc ñaõ noùi nhaân duyeân phaù phaùp, ñoù laø aùi tröôùc phaùp, sao Tu-boà-ñeà laïi coøn hoûi? Ñaùp: Tröôùc trong luaän noùi, nay trong kinh noùi, tröôùc noùi khoâng khaép, nay noùi roäng khaép, ñoù laø boán nhaân duyeân: Ngöôøi aáy bò ma sai khieán, hoaëc Ma hoaëc Ma daân ñeán vaøo trong taâm kia, chuyeån ñoåi thaân mieäng, khieán huûy phaù Baùt-nhaõ Ba-la-maät, nhö Phaät ba laàn hoûi A-nan coõi Dieâm-phuø-ñeà vui, soáng laâu cuõng vui? Nhöng vì bò Ma vaøo thaân neân ba laàn A-nan khoâng ñaùp lôøi Phaät. A-nan ñöôïc Sô quaû, coøn bò ma quaáy huoáng gì ngöôøi phaøm! Laïi nöõa, Ma coù boán thöù: Ma nguõ uaån, Ma phieàn naõo, Ma cheát, Ma thieân töû töï taïi. Trong boán loaïi ma naøy, phaàn nhieàu laø Ma phieàn naõo, Ma thieân töû töï taïi, xuùi ñöøng tin Baùt-nhaõ, tham ñaém phaùp mình, ganh tò phaùp khaùc; ngu si ñieân ñaûo neân hay huûy phaù Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Coù ngöôøi noùi: Nhaân duyeân ñaàu laø Ma phieàn naõo, nhaân duyeân thöù tö laø Ma thieân töû. Bò hai loaïi Ma aáy xuùi söû neân goïi laø Ma sai khieán. Chaáp chaët taø kieán tham aùi phaùp mình, tueä caên aùm ñoän, khoâng hieåu Phaät yù, khoâng tin khoâng thoï Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu, cho neân phaù. Ngöôøi coù lôïi caên kham tín thoï ñöôïc, ma khoâng ñeán ñöôïc, chæ coù theo lôøi aùc sö neân cuõng phaù Baùt-nhaõ. Coù ngöôøi tuy thuoäc aùc tri thöùc maø kieát söû moûng, neân sieâng tinh taán, coù theå tin Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Cho neân hai vieäc hôïp laïi laøm moät, cuõng thuoäc aùc tri thöùc, cuõng ñaém saâu naêm uaån, kieát söû daøy, taâm sanh löôøi bieáng, cho neân khoâng tin Baùt-nhaõ; ngöôøi aáy ñôøi ñôøi chöùa nhieàu saân haän, thaønh taùnh. Töôùng traïng cuûa saân laø töôùng baát tín, ngöôøi aáy cöông cöôøng töï cao, khinh heøn ngöôøi thuyeát phaùp, nghó raèng: Trí vaø ñöùc cuûa ta nhö vaày maø coøn khoâng hieåu ñöôïc, huoáng chi ngöôøi ngu si laøm sao bieát ñöôïc. Vì taâm saân haän kieâu maïn nhieàu aáy neân phaù hoaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät. KINH: Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba- la-maät thaâm saâu aáy, ngöôøi khoâng sieâng tinh taán, gieo caên baát thieän, töông ñaéc vôùi baïn aùc, thì khoù tin khoù hieåu. Phaät daïy: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy, ngöôøi khoâng sieâng tinh taán, gieo troàng caên baát thieän, töông ñaéc vôùi baïn aùc, thì khoù tin khoù hieåu.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 63 54

Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy Vì sao thaâm saâu, khoù tin khoù hieåu? Tu-boà-ñeà! Saéc chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì khoâng coù taùnh sôû höõu laø saéc. Thoï, töôûng, haønh thöùc chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì khoâng coù taùnh sôû höõu laø thoï, töôûng, haønh, thöùc. Thí Ba-la-maät chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì khoâng coù taùnh sôû höõu laø Thí Ba-la-maät. Giôùi Ba-la-maät chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì khoâng coù taùnh sôû höõu laø Giôùi Ba-la-maät. Nhaãn Ba-la-maät aáy chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì khoâng coù taùnh sôû höõu laø Nhaãn Ba-la-maät. Taán Ba-la-maät chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì khoâng coù taùnh sôû höõu laø Taán Ba-la-maät. Thieàn Ba-la-maät chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì khoâng coù taùnh sôû höõu laø Thieàn Ba-la-maät. Baùt-nhaõ Ba-la-maät chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì khoâng coù taùnh sôû höõu gì, aáy laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät? Tu-boà-ñeà! Noäi khoâng chaúng

troùi chaúng môû. Vì sao? Vì khoâng coù taùnh sôû höõu laø noäi khoâng; cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì taùnh khoâng coù Taùnh sôû höõu gì, aáy laø voâ phaùp höõu phaùp khoâng. Boán nieäm xöù chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì khoâng coù taùnh sôû höõu laø boán nieäm xöù; cho ñeán Nhaát thieát trí, Nhaát thieát chuûng trí chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì khoâng coù taùnh sôû höõu laø Nhaát thieát chuûng trí. Tu-boà-ñeà, saéc baûn teá chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì baûn teá, khoâng coù taùnh sôû höõu laø saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán trí nhaát thieát chuûng baûn teá chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì baûn teá, khoâng coù taùnh sôû höõu laø trí nhaát thieát chuûng. Tu-boà-ñeà! Saéc haäu teá (ñôøi sau) chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì saéc haäu teá khoâng coù taùnh sôû höõu laø saéc. Thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán trí nhaát thieát chuûng haäu teá, chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì haäu teá, khoâng coù taùnh sôû höõu gì, aáy laø trí nhaát thieát chuûng. Tu-boà-ñeà! Saéc hieän taïi chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì hieän taïi, khoâng coù taùnh sôû höõu laø saéc. Thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán trí nhaát thieát chuûng, hieän taïi chaúng troùi chaúng môû. Vì sao? Vì hieän taïi, khoâng coù taùnh sôû höõu laø trí nhaát thieát chuûng. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ngöôøi khoâng sieâng tinh taán, khoâng troàng caên laønh, töông ñaécvôùi baïn aùc, giaûi ñaõi ít tieán, öa queân, khoâng coù tueä thieän xaûo phöông tieän, thaät khoù tin khoù hieåu. Tu-boà-ñeà! Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy, ngöôøi khoâng sieâng tinh taán, khoâng troàng caên laønh, töông ñaéc vôùi baïn aùc, heä thuoäc vôùi

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 63 55

ma, giaûi ñaõi ít tieán, öa queân, khoâng coù tueä thieän xaûo phöông tieän, thaät khoù tin khoù hieåu. Vì sao? Vì saéc tònh, quaû cuõng tònh; thoï, töôûng, haønh, thöùc tònh, quaû cuõng tònh; cho ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc tònh, quaû cuõng tònh. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Vì saéc tònh töùc Baùt-nhaõ Ba-la-maät tònh, Baùt-nhaõ Ba-la-maät tònh töùc saéc tònh; thoï, töôûng, haønh, thöùc tònh, töùc Baùt-nhaõ Ba- la-maät tònh, Baùt-nhaõ Ba-la-maät tònh töùc thoï, töôûng, haønh, thöùc tònh; cho ñeán trí nhaát thieát chuûng tònh töùc Baùt-nhaõ Ba-la-maät tònh; ; Baùt-nhaõ Ba- la-maät tònh töùc trí nhaát thieát chuûng tònh. Saéc tònh vôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät tònh, khoâng hai khoâng khaùc, khoâng döùt khoâng hoaïi; cho ñeán trí nhaát thieát chuûng tònh vôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät tònh, khoâng hai khoâng khaùc, khoâng döùt khoâng hoaïi. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Khoâng hai tònh neân saéc tònh, khoâng hai tònh cho ñeán trí nhaát thieát chuûng tònh. Vì sao? Vì khoâng hai tònh aáy vôùi saéc tònh, cho ñeán trí nhaát thieát chuûng tònh, khoâng hai khoâng khaùc. Vì ngaõ tònh, chuùng sanh tònh, cho ñeán keû bieát, keû thaáy tònh, neân saéc tònh; thoï, töôûng, haønh, thöùc tònh cho ñeán trí nhaát thieát chuûng tònh. Vì saéc tònh cho ñeán trí nhaát thieát chuûng tònh, neân ngaõ, chuùng sanh, cho ñeán keû bieát, keû thaáy tònh. Vì sao? Vì ngaõ, chuùng sanh cho ñeán keû bieát, keû thaáy tònh vôùi saéc tònh cho ñeán trí nhaát thieát chuûng tònh, khoâng hai khoâng khaùc, khoâng döùt khoâng hoaïi. LUAÄN: Baáy giôø Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng:

“Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy raát saâu thaúm, ngöôøi giaûi ñaõi, theo aùc tri thöùc, troàng gioáng caên baát thieän, khoù tin, coøn traùi vôùi ñaây, goïi laø tin Baùt-nhaõ Ba-la-maät” Phaät chaáp nhaän lôøi ñoù. Tu-boà-ñeà laïi hoûi: Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy raát saâu thaúm theá naøo neân khoù tin? Phaät ñaùp: Caùc phaùp saéc v.v... khoâng troùi khoâng môû. Ba ñoäc laø troùi, ba cöûa giaûi thoaùt laø môû. Ba ñoäc phieàn naõo aáy hö voïng khoâng thaät, do nhaân duyeân hoøa hôïp sanh, khoâng coù töï taùnh cho neân khoâng troùi, Vì khoâng troùi neân khoâng môû. Phaù ba ñoäc neân ba cöûa giaûi thoaùt cuõng khoâng. Laïi nöõa, thuû tröôùc caùc phaùp, khôûi leân heát thaûy ñieân ñaûo phieàn naõo laø troùi. Neáu söï troùi coù töï taùnh nhaát ñònh thì khoâng theå môû. Neáu noù thaät coù nhaát ñònh, ai phaù ñöôïc noù. Neáu phaù thì bò rôi vaøo ñoaïn dieät, coøn neáu caùc phieàn naõo ñieân ñaûo thuû töôùng, laø hö doái khoâng thaät, thì cuõng khoâng coù gì ñeå döùt. Laïi nöõa, taát caû taâm taâm soá phaùp (töùc taâm sôû) öùc töôûng phaân bieät, thuû töôùng, ñeàu bò troùi trong caùc duyeân, neáu ôû vaøo trong thaät töôùng caùc

phaùp, bieát chuùng ñeàu hö doái, nhö phaåm treân noùi: Töôùng traïng cuûa taâm thanh tònh laø chaúng phaûi taâm töôùng. Söï troùi aáy “khoâng” neân söï môû cuõng khoâng. Coù caùc nhaân duyeân nhö vaäy, neân caùc phaùp saéc v.v... khoâng troùi khoâng môû. Trong ñaây Phaät töï noùi nhaân duyeân: Caùc phaùp saéc v.v..., laø phaùp höõu vi taïo taùc, do nhaân duyeân hoøa hôïp sanh, khoâng coù ñònh taùnh; neân kinh noùi caùc phaùp saéc v.v... khoâng coù taùnh sôû höõu laø saéc v.v... Laïi nöõa, caùc phaùp saéc v.v... trong ba ñôøi khoâng troùi khoâng môû, nhö ñaõ phaù ôû ñoaïn phaù ba ñôøi trong Trung luaän. Khi aáy, Tu-boà-ñeà, bieát Baùt-nhaõ Ba-la-maät chaúng phaûi saâu thaúm, chaúng phaûi khoâng saâu thaúm, nhö trong phaåm sau noùi: Neáu baûo Baùt-nhaõ Ba-la-maät raát saâu thaúm, thì ñoù laø xa lìa Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Vì theá neân baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Ngöôøi aùc cho Baùt-nhaõ Ba-la-maät raát saâu thaúm khoù hieåu, ngöôøi aáy chaúng phaûi ngöôøi laønh. Ngöôøi aùc khoâng töông öng vôùi Baùt-nhaõ, khoâng nhaát taâm sieâng tinh taán, khoâng gieo troàng thieän caên hieåu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ñi theo aùc sö phaù hoaïi Baùt-nhaõ. Giaûi ñaõi laø tham ñaém caùi vui theá gian, khoâng öa xuaát theá gian, ngöôøi nhö theá, neáu coù tinh taán, thì quaù ít khoâng ñuû noùi: Bò caùc phieàn naõo loaïn taâm cho neân öa queân. Töôùng thieän khoâng thieän khoâng phaù, kieâu maïn khoâng töø, taø kieán hyù luaän, neân tìm thaät töôùng caùc phaùp, khoâng bieát phaân bieät töôùng caùc phaùp toát xaáu, aáy goïi laø khoâng coù tueä thieän xaõo phöông tieän. Coù caùc aùc phaùp nhö vaäy, neân ngöôøi aáy khoù hieåu Baùt-nhaõ saâu thaúm v.v... Phaät chaáp nhaän yù aáy, neân noùi: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy. Hoûi: Trong lôøi Tu-boà-ñeà khoâng coù Ma söï, sao trong lôøi Phaät noùi laïi coù theâm chuyeän Ma? Ñaùp: Tu-boà-ñeà noùi thaúng nhaân duyeân trong ngoaøi khoâng ñaày ñuû, nay Phaät noùi ñaày ñuû raèng: Ngöôøi aáy bò Ma sai söû. Phaät laïi muoán noùi töôùng saâu thaúm khoù hieåu, baûo vôùi Tu-boà-ñeà: Caùc phaùp saéc v.v... tònh, neân quaû cuõng tònh. Boán nieäm xöù laø quaû cuûa caùc phaùp saéc v.v.... Vì sao? Vì quaùn caùc phaùp saéc v.v... baát tònh, voâ thöôøng v.v... ñaàu tieân

ñöôïc thaân nieäm xöù. Caùc nieäm xöù khaùc noùi nhö treân. Trong ñoù taùnh cuûa boán nieäm xöù laø voâ laäu, döùt heát caùc phieàn naõo laø Nieát-baøn, cho neân thanh tònh. Thaáy quaû tònh neân bieát nhaân cuõng tònh. Hoûi: Tröôùc noùi nhôø quaùn saéc v.v... baát tònh, voâ thöôøng v.v... ñöôïc thaân nieäm xöù, côù sao nay noùi quaû tònh neân nhaân cuõng tònh Ñaùp: Quaùn baát tònh laø cöûa vaøo ban ñaàu, chaúng phaûi thaät quaùn. Theá neân quaùn baát tònh khoâng ôû trong möôøi saùu thaùnh haïnh. Trong möôøi saùu thaùnh haïnh quaùn voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ, chaúng phaûi quaùn baát

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 63 57

tònh. Ñieân ñaûo chaáp tònh neân sanh daâm duïc, phaù tònh neân noùi baát tònh, chöù chaúng phaûi thaät, cho neân quaùn baát tònh khoâng ñöa vaøo möôøi saùu thaùnh haïnh, noù chæ ñöôïc giaûi quaùn (Chöù khoâng phaûi thaät quaùn -N.D) Trong Baùt-nhaõ khoâng quaùn thöôøng, khoâng quaùn voâ thöôøng, khoâng quaùn tònh, khoâng quaùn baát tònh v.v... Thöôøng, voâ thöôøng, tònh, baát tònh, khoâng thaät v.v... caùc quaùn hyù luaän aáy dieät, aáy laø thaät töôùng saéc. Thaät töôùng saéc voán tònh, neân quaû cuõng tònh. Laïi nöõa, trong ñaây Phaät töï noùi nhaân duyeân: Baùt-nhaõ Ba-la-maät nhö hö khoâng, roát raùo thanh tònh, khoâng coù nhieãm oâ, aáy laø Baùt-nhaõ Ba-la- maät. Quaùn thaät töôùng caùc phaùp saéc v.v... chaúng sanh chaúng dieät, tu saùu Ba-la-maät, boán nieäm xöù nhö vaäy coù theå ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Baùt- nhaõ Ba-la-maät aáy coù ba nhaân duyeân laø chaùnh quaùn, chaùnh haïnh, chaùnh tu. Theá neân noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät tònh neân caùc phaùp saéc v. v... tònh; vì caùc phaùp saéc v.v... tònh, neân Baùt-nhaõ Ba-la-maät tònh. Vì sao? Vì caùc phaùp saéc v.v... vôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät ôû trong thaät töôùng thì khoâng hai khoâng khaùc. Vì khoâng dò khoâng bieät, khoâng lìa khoâng taùn, neân chaúng döùt chaúng hoaïi. Laïi nöõa, nhö “Ngaõ” tìm khaép trong möôøi phöông ba ñôøi, khoâng theå coù ñöôïc, chæ trong naêm uaån chæ coù giaû danh. Chuùng sanh cho ñeán keû bieát keû thaáy cuõng nhö vaäy. Gioáng nhö “Ngaõ” laø khoâng, khoâng coù gì cuûa chính noù, thanh tònh, neân caùc phaùp cuõng nhö vaäy. KINH: Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Vì tham tònh neân saéc tònh, cho ñeán trí nhaát thieát chuûng tònh. Vì sao? Vì tham tònh vaø saéc tònh cho ñeán trí nhaát thieát chuûng tònh, khoâng hai khoâng khaùc. Vì saân, si tònh neân saéc tònh, cho ñeán trí nhaát thieát chuûng tònh. Vì sao? Vì saân, si vaø saéc tònh cho ñeán trí nhaát thieát chuûng tònh, khoâng hai khoâng khaùc, khoâng döùt khoâng hoaïi. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Vì voâ minh tònh neân caùc haønh tònh, caùc haønh tònh neân thöùc tònh; thöùc tònh neân danh saéc tònh, danh saéc tònh neân luïc nhaäp tònh; luïc nhaäp tònh neân xuùc tònh; xuùc tònh neân thoï tònh; thoï tònh neân aùi tònh, aùi tònh neân thuû tònh; thuû tònh neân höõu tònh; höõu tònh neân sanh tònh; sanh tònh neân laõo töû tònh, laõo töû tònh neân Baùt-nhaõ Ba-la-maät tònh, Baùt- nhaõ Ba-la-maät tònh neân cho ñeán Thí Ba-la-maät tònh; Thí Ba-la-maät tònh neân noäi khoâng tònh, noäi khoâng tònh neân cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng tònh; voâ phaùp höõu phaùp khoâng tònh neân boán nieäm xöù tònh; boán nieäm xöù tònh, neân cho ñeán Nhaát thieát trí tònh, Nhaát thieát trí tònh, neân Nhaát thieát chuûng

trí tònh. Vì sao? Vì Nhaát thieát trí tònh vaø Nhaát thieát chuûng trí tònh, khoâng hai khoâng khaùc, khoâng döùt khoâng hoaïi.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 63 58

Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Baùt-nhaõ Ba-la-maät tònh neân saéc tònh, cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät tònh neân Nhaát thieát trí tònh, vì Baùt-nhaõ Ba-la-maät tònh aáy vaø Nhaát thieát trí tònh, khoâng hai khoâng khaùc. Tu-boà-ñeà! Vì Thieàn Ba-la-maät tònh cho ñeán Nhaát thieát trí tònh; Taán Ba-la-maät, Nhaãn Ba-la-maät, Giôùi Ba-la-maät, Thí Ba-la-maät tònh neân cho ñeán Nhaát thieát trí tònh; vì noäi khoâng tònh neân cho ñeán Nhaát thieát trí tònh; vì boán nieäm xöù tònh neân cho ñeán Nhaát thieát trí tònh. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Vì höõu vi tònh neân voâ vi tònh. Vì sao? Vì höõu vi tònh vaø voâ tònh, khoâng hai khoâng khaùc, khoâng döùt khoâng hoaïi. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Vì quaù khöù tònh neân vò lai, hieän taïi tònh; vì vò lai tònh neân quaù khöù hieän taïi tònh; vì hieän taïi tònh neân quaù khöù vò lai tònh. Vì sao? Vì hieän taïi tònh vaø quaù khöù vò lai tònh, khoâng hai khoâng khaùc, khoâng döùt khoâng hoaïi. LUAÄN: Hoûi: Phaät daïy ba ñoäc laø caáu ueá baát tònh; côù sao trong ñaây noùi vì tham duïc v.v... tònh, neân saéc v.v... cuõng tònh Ñaùp: Phaät daïy thaät taùnh cuûa ba ñoäc thanh tònh, neân caùc phaùp saéc v.v... cuõng thanh tònh. Vì ba ñoäc tònh vaø saéc v.v... tònh, khoâng hai khoâng khaùc. Muoán noùi roäng ba ñoäc thanh tònh vaø nhaân duyeân quaû baùo cuûa ba ñoäc thanh tònh, neân noùi vì voâ minh tònh neân caùc haønh cuõng tònh. Voâ minh tònh laø vì voâ minh roát raùo khoâng, nhö trong ñoaïn möôøi duï phaù voâ minh noùi. Töø möôøi hai nhaân duyeân cho ñeán trí nhaát thieát chuûng cuõng nhö vaäy. Neân vì saéc v.v... voâ minh v.v... caùc phaùp thanh tònh, neân Baùt-nhaõ Ba-la-maät thanh tònh. Baùt-nhaõ Ba-la-maät thanh tònh, neân phaùp Sôû haønh cuûa caùc Boà-taùt nhö Thieàn Ba-la-maät cho ñeán trí nhaát thieát chuûng ñeàu thanh tònh. Thieàn Ba-la-maät v.v... cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, vì möôøi taùm khoâng khoâng neân saéc v.v... cho ñeán trí nhaát thieát chuûng khoâng; vì cho ñeán trí nhaát thieát chuûng khoâng, neân möôøi taùm khoâng cuõng khoâng. Trí nhaát thieát chuûng khoâng lìa möôøi taùm khoâng, möôøi taùm khoâng khoâng lìa trí nhaát thieát chuûng. Theá neân noùi khoâng hai khoâng khaùc. Khoâng töùc laø thanh tònh. Nay saéc cho ñeán trí nhaát thieát chuûng, moät phaùp laøm ñaàu, caùc phaùp khaùc moãi moãi ñeàu laøm ñaàu, trieån chuyeån ñeàu thanh tònh. Laïi nöõa, vì caùc phaùp nhieàu voâ löôïng, neân löôïc noùi phaùp höõu vi, voâ vi. Thaät töôùng cuûa phaùp höõu vi töùc laø phaùp voâ vi. Nhö haønh giaû thanh tònh tìm töôùng Thöôøng, Laïc, Ngaõ, Tònh trong caùc phaùp khoâng theå coù ñöôïc. Neáu khoâng theå coù ñöôïc, aáy laø thaät bieát phaùp höõu vi; thaät bieát khoâng theå coù ñöôïc, töùc laø phaùp voâ vi. Theá neân noùi phaùp höõu vi thanh tònh neân phaùp

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 63 59

voâ vi thanh tònh. Laïi nöõa, nhaân phaùp höõu vi neân bieát phaùp voâ vi; thaùnh nhaân ñöôïc phaùp voâ vi aáy, noùi töôùng phaùp höõu vi. Theá neân noùi vì phaùp höõu vi thanh tònh neân phaùp voâ vi thanh tònh, phaùp voâ vi thanh tònh neân

phaùp höõu vi thanh tònh. Phaùp höõu vi ôû trong ba ñôøi, neân noùi ñôøi quaù khöù thanh tònh neân ñôøi vò lai cuõng thanh tònh; ñôøi vò lai thanh tònh neân ñôøi quaù khöù cuõng thanh tònh. Vì sao? Vì nhö ñôøi quaù khöù phaù hoaïi taùn dieät, khoâng coù gì neân khoâng, ñôøi vò lai chöa sanh chöa coù neân khoâng, ba ñôøi khoâng coù neân hieän taïi cuõng khoâng coù. Vì sao? Vì coù tröôùc coù sau, môùi bieát coù hieän taïi. Laïi nöõa, phaùp höõu vi nieäm nieäm sanh dieät, neân khoâng coù luùc naøo ngöng truï, luùc ngöng truï khoâng coù, neân khoâng coù ñôøi hieän taïi. Vì ba ñôøi khoâng, neân phaùp höõu vi khoâng, vì phaùp höõu vi khoâng neân phaùp voâ vi khoâng. Khoâng töùc laø roát raùo thanh tònh, khoâng phaù khoâng hoaïi, khoâng hyù luaän nhö hö khoâng. Nhö vaäy Baùt-nhaõ Ba-la-maät roát raùo thanh tònh, laø phaùp taïng cuûa chö Phaät ba ñôøi. Vì toäi phaù hoaïi ngoân thuyeát vaên töï coù khaû naêng tuyeân thaät töôùng Baùt-nhaõ aáy, neân ñoïa ñòa nguïc. Hoûi: Neáu khoâng tin Baùt-nhaõ bò ñoïa ñòa nguïc, tin thì ñöôïc laøm Phaät. Neáu ngöôøi phaïm naêm toäi nghòch, phaù giôùi, taø kieán, löôøi bieáng, maø tin Baùt-nhaõ, ngöôøi aáy coù ñöôïc thaønh Phaät khoâng? Laïi coù ngöôøi trì giôùi, tinh taán, maø khoâng tin Baùt-nhaõ, taïi sao ñoïa ñòa nguïc? Ñaùp: Phaù Baùt-nhaõ coù hai caùch: Baùt-nhaõ chính mieäng Phaät noùi ra, ñeä töû tuïng taäp, cheùp thaønh kinh quyeån, ngöôøi ngu baùng boå raèng: Ñoù chaúng phaûi Phaät noùi, maø laø Ma hoaëc Ma daân noùi, vaø laø thuû buùt cuûa ngöôøi taø kieán chaáp ñoaïn dieät, trau chuoát mieäng löôõi noùi ra; hoaëc cho raèng tuy laø Phaät noùi song trong ñoù nôi nôi ngöôøi khaùc theâm thaét vaøo, hoaëc coù ngöôøi taâm chaáp tröôùc phaân bieät, chaáp thuû töôùng maø noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, mieäng tuy noùi khoâng, maø taâm ñaém höõu. Trong caùc ngöôøi phæ baùng aáy, ngöôøi huûy phaù ñaàu bò ñoïa vaøo ñaïi ñòa nguïc, vì khoâng hieåu ñöôïc yù Baùt-nhaõ cuûa thaùnh nhaân noùi; ngöôøi phaù huûy thöù hai laø ngöôøi taâm chaáp tröôùc nghò luaän neân khoâng goïi laø huûy phaù Baùt-nhaõ; nhö oâng Ñieàu Ñaït laøm thaân Phaät chaûy maùu, maø thaày thuoác Kyø Vöïc cuõng laøm thaân Phaät chaûy maùu, tuy ñoàng laøm chaûy maùu, maø taâm khaùc nhau, neân moät ngöôøi maéc toäi, moät ngöôøi ñöôïc phöôùc. Nhö veõ töôïng Phaät, moät ngöôøi vì thaáy töôïng khoâng ñeïp neân phaù ñeå veõ laïi, moät ngöôøi vì aùc taâm neân phaù, do taâm khaùc nhau neân moät ngöôøi ñöôïc phöôùc, moät ngöôøi maéc toäi. Ngöôøi phaù Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, hoaëc coù ngöôøi phaù Baùt-nhaõ, tuy taâm khoâng saân haän, khoâng

khinh Phaät, maø chæ vì taâm öùc töôûng phaân bieät cho raèng phaùp aáy saâu xa do baäc Nhaát thieát trí noùi, thì leõ phaûi coù yù nghóa thaâm dieäu, chöù sao laïi noùi taát caû ñeàu khoâng? Phaät laáy taâm voâ tröôùc, vì ñoä chuùng sanh neân noùi phaùp, coøn ngöôøi aáy vì taâm chaáp tröôùc thuû töôùng, neân khôûi nghieäp mieäng cheâ bai, phaù hoaïi Baùt-nhaõ, khôûi nghieäp thaân, laáy tay chæ choû baøi baùc, chæ choû huûy baùng ñuoåi ñi. Traùi vôùi hai thöù baát tín naøy neân goïi laø hai thöù tin: 1. Bieát thaät nghóa Baùt-nhaõ maø tin, ñöôïc quaû baùo nhö Kinh noùi. 2. Tin ngoân ngöõ vaên töï cuûa Kinh quyeån; ñöôïc coâng ñöùc ít. Vì taø kieán toäi naëng neân tuy thaân, khaåu nghieäp trì giôùi toát cuõng ñi theo aùc taâm taø kieán; nhö Phaät töï noùi thí duï: Nhö troàng gioáng ñaéng, tuy vaãn do boán ñaïi taïo

thaønh, vaãn laø vò ñaéng, ngöôøi taø kieán cuõng nhö vaäy, tuy trì giôùi, tinh taán, vaãn thaønh phaùp aùc. Traùi vôùi ñaây, goïi laø chaùnh kieán, ngöôøi taïo naêm toäi nghòch, toäi aùc thöôøng che, taâm coøn nghi ngôø nghieäp baùo ñôøi naøy ñôøi sau, huoáng gì tin ñöôïc Baùt-nhaõ thaäm thaâm. Tuy cheùp Kinh quyeån cuùng döôøng, mong khoûi toäi aùc, vaãn caùch Baùt-nhaõ raát xa. Hoaëc nhôø coù nhaân duyeân thanh tònh, gaëp thieän tri thöùc, ñôøi tröôùc chöùa nhoùm phöôùc ñöùc, lôïi trí ñeä nhaát, tin Baùt-nhaõ Ba-la-maät, neân coù theå ñöôïc quaû baùo nhö Kinh noùi. Nhö vua A-xaø- theá coù toäi gieát cha, maø nhôø Phaät vaø Vaên-thuø Sö-lôïi thieän tri thöùc, neân tröø ñöôïc troïng toäi, ñöôïc nhö Kinh noùi quaû baùo Baùt-nhaõ, laø ñöôïc thoï kyù ñaïo Voâ thöôïng.

----------o0o----------

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.